

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

*do projektu budowlanego kanalizacji deszczowej
w budowie ulicy bocznej drogi gminnej nr 106304L – ul. Lucyny Herc w Lublinie na
odcinku od ul. L. Herc do działki nr ewid. 35/2 w Lublinie*

Inwestor: **Gmina Lublin** ul. Pl. Łokietka 1, 20-950 Lublin

opracował: inż. Antoni Tatara zam. 20-147 Lublin , ul. Morzyckiej 5a

Lublin, marzec 2013r.

1.0 Podstawa opracowania

Podstawą do opracowania są następujące dokumenty :

- 1.1. Umowa na opracowanie dokumentacji projektowej.
- 1.2. Projekt budowlany drogowy na budowę ulicy bocznej drogi gminnej nr 106304L – ul. Lucyny Herc w Lublinie na odcinku od ul. L. Herc do działki nr ewid. 35/2 w Lublinie
- 1.3. Ustawa Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 r. wraz ze zmianami zawartymi w obwieszczeniu Marszałka Sejmu RP z dnia 21.09.2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo Budowlane (tekst jednolity Dz. U. nr 207/2003 poz. 2016) wraz z przepisami wykonawczymi.
- 1.4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 roku w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. nr 120 poz. 1126).
- 1.5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401).
- 1.6. Ustawa z dnia 26.06.1974 r. – Kodeks Pracy (Dz. U. Z 1988 r. nr 21 poz. 94 z późniejszymi zmianami) tekst jednolity Dz. U. Nr 213 z dnia 15.12.2003 r. poz.2081.
- 1.7. Ustawa z dnia 21.12.2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. Nr 122 poz.1321 z późniejszymi zmianami).
- 1.8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie szczegółowych zasad szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62 poz. 285).
- 1.9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie rodzajów prac wymagających szczególnej sprawności psychofizycznej (Dz. U. Nr 62 poz. 287).
- 1.10. Rozporządzenie Ministra Pracy i polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby (Dz. U. Nr 62 poz. 288).
- 1.11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 roku w sprawie profilaktycznych posiłków i napojów (Dz. U. Nr 60 poz. 279).
- 1.12. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz. U. Nr 118 poz. 1263).
- 1.13. Rozporządzenie Rady Ministrów a dnia 16 lipca 2002 roku w sprawie rodzajów urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu (Dz. U. Nr 120 poz. 1021).

2.0 Lokalizacja inwestycji

Inwestycję stanowi budowa ulicy bocznej drogi gminnej nr 106304L – ul. Lucyny Herc w Lublinie na odcinku od ul. L. Herc do działki nr ewid. 35/2 w Lublinie.

Lokalizacja robót sanitarnych objętych niniejszą informacją jest w zakresie inwestycji drogowej.

3.0 Zakres robót oraz kolejność realizacji poszczególnych prac

Zakres branży sanitarnej obejmuje wykonanie robót:

1. budowę grawitacyjnego kanału deszczowego wraz z przykanalikami, studnie kanalizacyjne i ściekowe związanych z odwodnieniem ulicy bocznej drogi gminnej nr 106304L – ul. Lucyny Herc w Lublinie na odcinku od ul. L. Herc do działki nr ewid. 35/2 w Lublinie.
2. regulacja wysokościowa lub wymiana istniejącej kraty ściekowej i wjazdu studni kan. deszczowej.
2. zabezpieczenie istniejących kabli elektrycznych i telekomunikacyjnych oraz wodociągu w skrzyżowaniu z projektowaną kanalizacją.

4.0 Szczegółowy zakres robót w kolejności ich wykonywania

4.1 Roboty przygotowawcze

- Zagospodarowanie placu budowy.
- Przeprowadzenie instruktażu pracowników w zakresie BHP, ppoż. oraz zgodnie z pkt 8.0.
- Oznakowanie robót liniowych.
- Wytyczenie trasy kanalizacji deszczowej i przykanalików .
- Przygotowanie maszyn i urządzeń do robót ziemnych i sprawdzenie ich stanu technicznego.
- Przygotowanie na placu budowy umocnień (szalunków) do wykopów liniowych.
- Przygotowanie na placu budowy materiałów do budowy kanalizacji deszczowej i innych materiałów budowlanych niezbędnych dla wykonania robót zgodnie z dokumentacją techniczną.

4.2 Roboty ziemne, umocnienie ścian wykopów i ich odwodnienie oraz podłoża pod rurociągi i studnie

- Wykonanie wykopów liniowych wraz z przerzutem i transportem urobku ziemnego.
- Umocnienie pionowych ścian wykopów liniowych i obiektowych szalunkami stalowymi lub balami drewnianymi przy głębokości ponad 1,0 m ppt.
- Odwodnienie dna wykopów .
- Podłoża z materiałów sypkich i betonowe do posadowienia rurociągów oraz studni kanalizacyjnych wraz z wykonaniem zagęszczenia zgodnego z projektem.
- Sprawdzenie zgodności wykopów i podłoży z dokumentacją techniczną.

4.3 Montaż rurociągów i wykonanie prób

- Ułożenie na wyrównanym i zagęszczonym podłożu rurociągów sieci kanalizacji deszczowej ze spadkami zgodnymi z projektem.
- Montaż rurociągów i przejść szczelnych przez ściany studni .
- Wykonanie prób szczelności rurociągów przy odkrytych złączach zgodnie z obowiązującymi przepisami.

4.4 Posadowienie rurociągów i studni

- Wykonanie podłoża pod rurociągi.
- Układanie mieszanki piasku i żwiru w podłożu, w strefach bocznych i nad rurociągami do podbudowy nawierzchni drogowej.
- Zagęszczenie posadowienia rurociągów: podłoża , obsypki i zasypki do wymaganego projektem wskaźnika zagęszczenia wg Proctora .
- studnie kanalizacyjne posadowione będą na warstwie z betonu wg dokumentacji.

4.5 Zasypanie wykopów

Pod jezdnią wykopy zasypywać w całości piaskiem (do podbudowy nawierzchni drogowej) z zagęszczeniem warstwami do uzyskania wymaganego projektem wskaźnika zagęszczenia.

Poza jezdnią w pasach zieleni i gruntów uprawnych wykopy zasypywać do wysokości co najmniej 30 cm nad rurociągiem piaskiem z zagęszczeniem. Powyżej gruntem rodzimym z zagęszczeniem warstwami.

4.6 Roboty wykończeniowe

Umocnienie i uzupełnienie trawą zieleńców (trawników) po wykonaniu i zasypaniu podziemnego uzbrojenia sanitarnego oraz doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego.

Wyrównanie terenu w miejscach po zakończonych robotach budowlanych.

Uporządkowanie placu budowy.

Zlikwidowanie bazy materiałowej i zaplecza socjalnego.

Doprowadzenie terenu do stanu pierwotnego.

5.0 Wykaz obiektów budowlanych

W zakresie projektowanej inwestycji sanitarnej znajdują się następujące istniejące obiekty budowlane:

- istniejące kable elektryczne eNN i WN
- istniejące kable telekomunikacyjne,
- istniejący wodociąg,
- napowietrzne linie energetyczne.

6.0 Elementy zagospodarowania terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Do elementów zagospodarowania terenu mogących stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi należą:

- urządzenia infrastruktury technicznej, a w szczególności napowietrzne przewody elektroenergetyczne (zagrożenie porażeniem prądem w przypadku przerwania, zerwania lub dotknięcia);
- istniejąca zieleń wysoka (zagrożenie uderzeniem w przypadku złamania lub odłamania konaru drzewa).

7.0 Przewidywane zagrożenia występujące podczas realizacji robót budowlanych

Przy realizacji inwestycji przewiduje się wykonanie robót, których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi,

a w szczególności:

- wykopy liniowe o ścianach pionowych i głębokości większej niż 1,2 m;
- roboty wykonywane przy pomocy dźwigów, jak: roboty demontażowe i rozbiórkowe oraz roboty montażowe rurociągów ;
- roboty zgrzewania rurociągów z tworzyw sztucznych;
- wszystkie roboty wykonywane w pobliżu przewodów napowietrznych linii elektroenergetycznych lub wysokich drzew;
- wykonywanie robót budowlano-montażowych w skrzyżowaniach z kablami elektroenergetycznymi i czynnymi wodociągami, gazociągami ;
- roboty ziemne i montażowe prowadzone w drogach bez możliwości wyłączenia z ruchu kołowego pasa ruchu;
- brak lub złe oznakowanie robót prowadzonych w jezdni drogi .

8.0 Sposób przeprowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych

- Szkolenie pracowników w zakresie BHP.
- Zasady postępowania w przypadku wystąpienia szczególnego zagrożenia.
- Zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami niebezpiecznymi.
- Wyznaczenie osób do robót niebezpiecznych.
- Zasady stosowania środków ochrony osobistej (indywidualnej).
- Zasady stosowania przez pracowników odzieży ochronnej i obuwia roboczego.
- Szkolenie wstępne ogólne należy przeprowadzić dla wszystkich pracowników przed dopuszczeniem do wykonywania pracy. Szkolenie wstępne na stanowisku pracy należy przeprowadzić z pracownikami na określonym stanowisku pracy informujące o sposobach ochrony przed zagrożeniami oraz metodami bezpiecznego wykonywania pracy na stanowisku. Fakt odbycia przez pracownika szkolenia wstępnego ogólnego, szkolenia wstępnego na stanowisku pracy oraz zapoznania z ryzykiem zawodowym powinien być potwierdzony przez pracownika na piśmie oraz odnotowany w aktach osobowych pracownika.
- Szkolenia wstępne podstawowe w zakresie BHP należy przeprowadzać w okresach nie dłuższych niż 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku.
- Szkolenia okresowe w zakresie BHP dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych powinny być przeprowadzone w formie instruktażu nie rzadziej niż raz na 3 lata, a w przypadku stanowisk szczególnie zagrożonych wypadkowo nie rzadziej niż raz w roku.

Na placu budowy winny być udostępnione pracownikom do stałego korzystania aktualne instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniami wypadkowymi lub zdrowia pracowników; obsługi maszyn i urządzeń technicznych;
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i życia oraz z materiałami niebezpiecznymi;
- udzielania pierwszej pomocy.

Do pracy nie wolno dopuścić pracownika nie posiadającego wymaganych kwalifikacji, bez przeszkolenia w zakresie BHP, a także dostatecznej znajomości przepisów oraz zasad BHP.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują kierownicy budowy oraz majster budowy stosownie do wykonywanych obowiązków.

Kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi,
- zapewnić likwidację zagrożeń zdrowia i życia pracowników.

Pracownicy zatrudnieni na budowie powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

9.0 Środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie

Dla zapobieżenia niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie należy zastosować następujące środki techniczne lub organizacyjne:

1. Dla robót, przy których występuje ryzyko upadku z wysokości ponad 5 m – zastosować ustalenia wynikające z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz. U. Nr 47 poz. 401), a w szczególności rozdział 9 „Prace

na wysokości”.

2. Dla robót wykonywanych przy pomocy sprzętu (dźwigów) – zastosować ustalenia wynikające z Rozporządzenia jak w p-cie 1 – rozdział 7 „Maszyny i urządzenia techniczne”. Przy wykonywaniu robót maszynami i sprzętem mechanicznym należy wyznaczyć strefę niebezpieczną dla osób postronnych i odpowiednio ją oznakować. Miejsca maszyn pracujących w porze nocnej winny być odpowiednio oświetlone, a maszyny zabezpieczone w światła ostrzegawcze. Części maszyn i urządzeń będące w ruchu należy wyposażyć w odpowiednie osłony lub inne zabezpieczenia nie zagrażające zdrowiu i życiu ludzi. Operatorzy maszyn i sprzętu muszą posiadać wymagane przepisami i ważne uprawnienia do ich obsługi. Niedopuszczalnym jest używanie do robót uszkodzonych lub niesprawnych technicznie maszyn i urządzeń.
3. Dla robót wykonywanych pod lub w pobliżu linii elektroenergetycznych napowietrznych zwrócić szczególną uwagę na wysokość zawieszenia przewodów podczas przemieszczania sprzętu budowlanego.
4. Roboty ziemne wykonywane w pobliżu i w skrzyżowaniach projektowanych sieci sanitarnych z kablami elektroenergetycznymi, kablami telekomunikacyjnymi, czynnymi wodociągami, gazociągami i innymi rurociągami należy wykonywać sposobem ręcznym ze szczególnym zwróceniem uwagi na ich skrzyżowania. Niedopuszczalnym jest wykonywanie robót ziemnych sposobem mechanicznym w miejscach skrzyżowań.
5. Pracowników przewidzianych do wykonywania prac wymienionych w pkt. 7 należy przeszkolić pod kątem bezpieczeństwa ich wykonywania zgodnie z pkt. 8 .

opracował: